ТАХАН—КОТАЛОН ДИ

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 9 май 1973 шу. • № 56 (5317) Мах 2 нед

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 103

1973 шера 9 май. г. Москва.

Новькъостий салтийн матросаш, сержанташ а старшинаш а!

Новькъостий прапорщикаш мичманаш!

Новькъостий эпсараш, инараллаш, адмираллаш!

Новькъостий эскарен флотеи ветеранаш, Сийлахь-бокхача Дай-мехка тlем тlа данъа мел лаьцараш!

Тахан советски халкъон цун тlемахошеи, социализма вежарашца долча мехкий къахьегамхоша, дерригача прогрессивни адамаша белгалдоккх фашистски Германи эша а яь, дерригдунен-исторически котало яьккха 28 шу дизар.

Вай Дьахен историе чухь эггара йоккхагlйола хало лара тохкам хилар Сийлахь - бокхача Дай-мехка тlемах. Из хало сийленца эшайир советски халкъон цун Гергаашцарча Низашеи. Хоздамболлаш дола данъа лаьцар цар фашистски агрессораш бохабеча. Коммунистически парте кулгалца эскарен флотеи тlемахоша, тьlперча къахьегамхоша, партизанаша хьахьокхар йоккха моральни дух, бlарга ца дайна тайпа денал, кьонахчал, майрал йолаш шоаш хилар. Историна хоьш дац вай мехкарча дерригача нъамашеи национальносташи цу тlеи тlа цхьатарра гайтараш санна дола морально-политически цхьоагlеи, вежарашца йоьчча тlема барт-цхьоагlеи хьонхамеш. Дуне мел доалл сий довргдац шоай социалистически доалахь вlалахаръяьккхача, дунен цивилизацин фашистски ваккарий ихкрама вlалахаръяьккхача, халкъий кортамукъалеи кьовсам низ болаш ъъалъалъца советски наха тlеи тlа карагlдьяннача денателла гlуланхий, Гитлеровски Германи эша а яь яьккхача котало хьахьенхар Советски паччахьалихе йохьолургlойлаш хилар, социалистически строй Ialальмата йоккхий совленаш хилар, из шеко йоацlаш напиталисмай тlех хилар.

Тlом сецаруа тlехьаrlа дlадахача шерашка нерда, тlехдьяьна донкхий толамаш дьхьд вай мехко коммунизм хьалъеча. Хlанз Советски Союза къахьегамхоша толаме нхоачашъю КПСС XXIV съезда решенеш, парте Центральни Комитета декабрьскини (1972 ш.) апрельскини Пленумаша а «Советски Социалистически Республикин Союза шовзтlье иtт шу дизара къахьеха» КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева яьча доклада тlа а оттадь денхараш. Хьалха-латтача предприятеи, нохкхий, гlишлонай коллективаша дlайолалъярах мехка шерра йырхий иlеллагlа пятилетка нхоалагlа, хоздамбеча шера заданаш нхоачашъ тlехнхоачаши яр духьа лелаю дерригача халкъа социалистически яхь. Белхлой классо, нохкошни ахархошш, халкъа интеллигенце хьинарг къовсам лоаттабу къахьегама овсарлеи производства эффективности дlахо ланхьар духьа, резервааш лех продукци дунхагlа, динагlа, дlадодар нlезига долаш арахоцар духьа. Денгара ди массаза доал динагlа, духонно дlаьхьегlа хул советски наьха вахар.

Тlагlертта чакхйоах КПСС XXIV съезде оттаьл арахьера политически программа, Советски Союзе, социализма вежарашца долче меккваш, машер безача дерригача низаша хьийга кьа бахьан доаш динка нlаьденнад дунен халкъашта юкъера нlан, тоаделнад паччахьалихенашта юкъера гlуланхаш. Машарон паргlатони гlуланха тlехбаьна бомка толам хилар Вьетнама турпалча халкъо империалистически агрессе низаш эша а яь яьккхача коталожк, шеролуш латт арригача Европа юкъарчу ихкрамзленеи цхьана гlуланхаш леладарш тlехьара болам.

Цунца цхьана империалистически паччахьалихенашна дlахо а шоай гlуланхаш чакхдоахаш да халкъий vlоагlа машарн ихкрамзлен Ialпашъера новкъарле ош дола ондо реакционни низаш. Дунен халкъашта юкъера ихохкам михьарбоахаш йола моттигаш хlанз а йолаш я. Дlадьхьадац Гергаруа Малхболене израильски агрессех хьахиннараш.

Советски наха фе зув империализма агрессивни гlезараша леладу тийша балхаш, шоай къахьегамаи знанеши гlад а баха дlатеп цар мехна экономически оборонни низ дlахо vlоагlбара гlуланхэ. Коммунистически партен Советски правительствен хадданза йоанхо ю социалистически Дьахе тешшаме лорарра химанза дарг меи дозцар делаш вай Гергаашцара Низаш хилийтара.

Шоай Дай-мехна, партана, халкъа баарам боаццаш vlоагlа мутlахьа, тlема сийлахьча традицешта тешшаме, Варшавски Договора юкъе данъа лоацача мехкий экзарашца айхта доттагlаи долаш болча советски тlемахоша фе лорарш социализмана карагlадьна сийлахь-донкхий хlаматт, массаза а кийча ба уж моллагlа агрессор хоадамболлаш хlапаюе.

Котаплон цlей дог тlара моаршал а луш, дахькъала дувц аз эскарен флотеи личны состава, Сийлахь - бокхача Дай-мехка тlем тlа данъа лоацаш мел хиннарий!

Фашистски Германи эша а яь, нотало яьккхача денз 28 шу дизар белгалданнхара АЗ ПРИКАЗ ЛУ:

Тахан, 9 мае, моттигарча ханах 21 сахьат дьяьча вай Дьахен столице турпалча городе Москве, союзни республикаи столицашна, турпалча городашна Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, турпалча крепосте Бресте, хlьяьта иштта городашна Мурманске, Свердловске, Новосибирске, Хабаровске, Владивостоке тиьаь иттазза йоккхий топаш а кховеаш салют яла.

Цlакнха а сийле ма йойла вай Дьахен пергlатои нортамукъалеи бахьан долаш лийгача турпалий!

Дахькъала хилда советски халкъон цун майра Гергаашцара Низашш!

Дахькъала хийла Советски Союза Коммунистически парти — оригга вай коталожап яхара дегаш урауьттадери уж вlашт1ехьйоахарш!

СССР ОБОРОНА МИНИСТР СОВЕТСКИ СОЮЗА
МАРШАЛ А. ГРЕЧКО.

КХАШ ЛЕЛАДЕРИЙ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

Вlаьсти юв дуккхагlа йола культураш дlайийна накъабахькар 1 Мая цlейна республика дуккхагlа гlолча боахамий кхаш леладераш. Къаьстта дика къахьег Грозненски, Надтеречни, Наурски, Сунженски районашкарча механизаторааша.

Надтеречни Наурскии районий боахамаша 94 процент кхочашъьяй вlаьсти юв культураш дlаера план. Магlазбика, Урус-Мартана, Ножай - Юрта районашка дlайийна дьяьнах планагlа дlаде деза хинна гиlдураш. хlьяьта Ачхой - Мартана, Магlазбика. Ньасарен районашка —шекара спекла. Гудермесски. Сунженски, Шьала районий боахамаша планагlа доагlачул дуккхагlа дlайийна Ibалдаварш. Масала, сунженцаца 109 процент кхочашъьяй коартолаш дlаера план. Иштта хьинаре кхъьхийга ялата дьяръхlа дlае езаш хинна хьажкlаш дlайийна бьяьнаб Грозненски. Наурски, Урус - Мартана районий механизаторааш а.

Ерриге республика хьайидача гlайнае 150 эзар гектара тlа дlайийнай бlьсти юв культураш, е пхеиех диъагlа дакъа. Цунах 20 эзар гектара тlа ялата хьажкlаш дlайийнай. планагlа 32 эзар гектара тlа дlае езача, хlьяьта шекара свекла — 8627 гектара тlа дlайийнай. планагlа дlае еачех 97 процент, бьяьдаараш 8000 гектар совгlа дlайийнай, е иттпех иlеллагlа дакъа, 15 эзар гектара тlа дlайийнай гидуагlаш.

Тlаьхьяьчаь май бутт. Хlанз республика берригача механизаторий декхар да дикагlа йола агротехнически хlанаш на тулгийташ бlьсти юв ерриге а культураш дlайийна ахе

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

1973 шера 26 апреле нов. Ш. Я. Дурдиева председательа а деш заседани хилар Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета юрта боахама дешаната йолча Массазарча комиссе.

Комисее дийцар дуккхача щерий культурни дьяГlенаш хьяраи юрий тlаьюлача доакъара бьяьний аренаш тоаярш енна пхи шера плана ладанеш кхочашъьяра лела хьакъехьара доархlаме дош. Комисее балха юкъе дакъа лаьцар юрта боахама, меиоративен хин боахамеи министерстваш, «Южагропромлоз» института, «Росгипроезем», землеустроительни экспедице, «Гроэнипроссельхозстрой» института, «Чечениигушнипро» производственно-совхозни объединее, «Сельхозтехника» республикански объединее, «Консервплодоовощ» производственно - совхозни объединее викалаша.

Тохкамбаьчул тlехьаrlа оттаьлча материалашца а хьежа, юрта боахама министерства, мелиоративен хин боахамеи министерства, «Южагроводхоз» института, «Консервплодоовощ» производственно-совхозни объединее вакалаша дакъа хоамашца ла а ямбrlа, комиссе белгалдаьккхар, укх цlитлетке республике 8400 гектар хий лехка культурни дьяГlенаш хьже езаш дlлар, ну дакъе укх шера — 3700 гектар. Уж балхаш кхоачашделарга гlалиллаа «Чечингушводстрой» гlишлошъера управленеца, «Сельхозтехника» объединенена, «Севкавгазпромстрой» объединенена.

Цlьаьбакъла, дьяГlенаш хьяра бьяьний мелл дош. Дуккхача колхозашеи совхозашеи кхъметтел подрядни организацешца договораш а дьяьлаи. Проектни организацеша цкъаза турбай диаметраш белгалъеча хана гlалаттаи дош, гlаьхьа из бахьан долаш гlалатташ тоалаёта юхатед проектно-сметни документаци. Балхаш кхоачалладеи лоаттабеи леррига гlаьхьажкlаи бан. Из бахьан долаш 1973 шера 1 январе кхачалца кийг а яь эксплуатаце дlаеснараш 1154 гектар хlолла дьяГlенаи мара ец.

Дуккха боахамаш да бахьий гя довлаш, гя vlаллоаттаде дlа-къайла яхоаленаш йоацаш.

Комисее члена нов. П. Д. Лопатина белгалдаьккхачоп, «Сельхозтехника» республикански объединеи йоагlаш йола йоакхо ян догlаи дьясане хий деттача установжашца боахамаш lалашдара.

Тlэйпачча рекомендацеша Массазарча комисее белгалдиру гучалъяьца кхоачамбоапараш lIалаяра а дуккхача щерий культурни дьяГlенаш хьяреи эрий тlаюлача доакъара бьяьний аренаш товярен дьяське яхе шера заданеи кхочашъеча Ialашдара а тlадерзалъ гlуланхаш.

Нов. В. В. Рыжикова Нохч-Гlалгlай АССР Iилма Заслуженни деятель яха сийлахь цlи яларах дола

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Георгафе дьяьхе дика lIаман карагlдувларах а дуккхача щерашка беркате Iилма-педагогически ни гlуланхаш лелаларах а **Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Iилма Заслуженни деятель** яха сийлахь цlи лойла географически Iилмай кандидата Рыжиков Валентин Васильевича—Къаьстама Щеча Байракха орден лелаеча Грозненски мехкдахьа института геодезе кафедра заведующина.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель К. ОЗДОЕВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СИЛОНИН.

гор. Грозный, 1973 шера, 3 май.

РАДИО ДЕННА ХЕТАЯЬ

Самардийнахь сайрийна Лермонтова цlерагlча республикански драматически театре радио Дн лелхара торжественни собрани хlолар. Собране дакъа лоацаш бар республика городашкарен, юрташкарен бухзамий отделенешкара боллхой, журналисташ, кхыбараш.

Гудермешарча хьалхашца доклад дийцар республика бухзамий управлене начальника нов. А. З. Ханта.

Ший доклада тlа по белгалбьяьхо хьинаре къаьстагаи бола республика бухзамий отделенешкара боллхой. Сийлен грамоташ, республикански премеи, кхыдола совгlаташ делар дика къахьегаи белгалбаьнарга. Хlарачена 150 сом дуи республикански премеи слар иттсага.

Царна юкъе ба Наьсарен районна Яндарерча бухзама отделене начальник А. Котиков, Гудермесера телеграфиста А. Сланина, Грозненра почтамта боллхо М. Гюрджан, кхыбараш.

Цар цlераш республика бухзама управлене къаьстагама Сийлен книжка тlа дlаяйтъ.

Б. ЭСМУРЗИЕВ.

Эскара инарал В. КУЛИКОВ, СССР Гергаашцарча Низий Генеральни штаба начальник, СССР оборона Министра хьакхара заместитель.

•

Москвана юхье немецко-фашистски эскараш хlалакдар — Дай-мехка тlема хьалхарча шера хоалъмбеш йола тlема-политически событи, из оналан тlара хувцара вхьаг. Хlьяьта дуненг шоалагlча тlем тlа гитлеровщан эгlара хьалха селла vlоагlа эшабар. Москвана юхье бьяьча тlем тlа юхьера а чакх па йоалаш йисар «молниеносни тlема» гитлеровски план, фашистски эскар эшалургдар яха фальг харибар.

Шн бlаь дени бусн Волганен Донан юкъе бьяьгар ше сапна кхы боацца цlера ала. Цига малагlа котвargва хьежар ерриге адамле. Гитлеровски командование е ихк а, е техника а кхоанар фуннагlа дьа а Сталингрод хlалаларга. Бакъда, уж лорарьяьш тlехьашка балансзар. Довзца лата уж кийча хилар аьлар снайпера Зайцев Василе: «Волга тlехьашка вайна лаьтта хац!» Мамотта моастагlа тlагlертар юда а тена, советски бlухй шоаш тlехетар, го а бьхlалакйир 330 эзар'тlемахо вела хержа къоастаъ хинна молстагlчун группировка. Дунен тlом болабеча денз хьалхара эзаг германски городийн юртийн барахрошта кура йийкача маршашта метгол ших дlабоккхаи дегта кинзаий гургалаш.

Укх шера вай 30 шу белгалдьяьккхача Сталинграде Щеча Эскаро яьккхача котапло айдир Советски Союза дунен халкъашта юкъера сий, vlоагlйир антигитлеровски козлиш, хlинаргlа бар фашизмана дуьхьара болам. Щеч Эскар, стратегически инициатина бе э елла, вай лаьттара моастагlа экхъаве дехьедеар.

Советски халкъо укх шера иштта дехьеруга Курска юхье котало яккхара 20 шу. Курски «цlера дуган тlа Ialалъмата vlоагlа йlаьгlетача ворера, букъ дийра гитлеровски эскара. Йийна э йийца, цун поагчиаш, советски эскараша низ тlа а лоаттабеш Малхбузехьа долхаи латтар. Курска юхьен Кьилбасеча Кавказен котало яккхар бахьан долаш, хlьяьта иштта Цlе Эскар Днепрера далорах чакхбаьлар. Сийлахьбокхча Дай-мехка тlоми дуненг шоллагlа тlоми лелара оналан тlара дуьхьам.

Ерриге советско-германски фронте шерра тlалатара операцеи а йоаржаяь, 1944 шера Щеча Эскаро фашистски эскараш вай Дьахен доазонашара лелха а дир Европа халкъаш гитлеровски тиранена кlалхарлхар дlа а долалир.

Советски эскараша цхьана къизача тlемайн довнийн пакъа тlа Малхбузехьа дахар СССР вlашгlтеха хинна польскин чехословацкин доакъошш часташ. Халкъа восстанеш котьыхиначул тlехьаrlа гитлеровски Германена духьала герз дьяхкъар Румыни Болгареи эскараш. Сийлахь-бокхача Дай-мехка тlема хьалхарча деношка денз Советски Союза халкъашцеи цун эскарашнеи белаж белажа а теха шоай кортамукъаи лобами бахьан къовсам лоаттабир Югославе халкъаша, цун Хьалха-кортамукъален Эскара бlухоша.

Европа мехкашка яьча сийлахь-йоккхача йортмукъал яккхара походо Советски Союзатара денхий низаш тlадаьяйтъяча дlалийтара. Цига дакъа лоацаш 377 стрежкеи динниш 34 танкови механизированни корпусаша яр. Шоай мехка арахьа тlемаш деш, советски тlемахоша леладаь гlуланхаи зиза доагlаи дар пролетарски интернационализма зеиписки принципаца, нухъадьяьхача халкъашта шоай кхел къоастае шоашта бокъо а луш.

Бухсошаи чакхъяьккхар берлински операци.

Ший социалически денхаратта тlоаме йолча Советски Союзо 1945 шера 8 августа тlом кхоабир международни империалистически Японеца. Щеча Эскаро 25 дийнахь тlалакдаь дlадьяьккхар миллионни Квантунски эскар. 2 сентябре хlбар а доацаи капитуляци яра ана кулг яздинза вlалагlар Япони.

Чакхбаьлар ялх шера гаррга хинна шоллагlа дуненг тlом. Дунен халкъий цига вайра 50 миллион саг. Эггара дуккхагlа — 20 миллион ший къонгаши механизированни дlабелар тlема Советски Союзо.

Дунен шоллагlча тlемо шийна юкъе эзар 61 паччахьалихе 1700 миллион саг а вахаи, хlьяьта йоккхий моттигаш чулоацаш а бар. Бакъда, лоархlамегlара событеш советско-германски фронте, берригача дунен тlема хоалъмбеш йолча фронте хилар. Уггаза хилладир фашистски лоалпе кортера низаш — 607 дийнах. СССР дуьхьал бьяьча тlем тlа фашистски Германе вайра 10 миллион саг вийна а, чоьнаш хинна а, плен боалабаь а (верринга вайнача 13600 эзар сагах), эвнаце кхоалагlа лакъа, духъагlа йола танкаши артиллери.

Гитлеровски Германех кортдалача вай халкъон цун Гергаашцара Низашеи лаьца дакъа хоздамбеш хиннийта бакъде дезаш хилар шоай хана буржуазни паччахьалихенай дуккха а политически деятелаш. Иштта У. Черчилль йоалар «дlаха эрсий эскар да германски тlема машина чураш йоахийтар». Американски инарала Маршалла ядора: «Нагахь санна Щеча Эскаро толаме тlом бабьеларе американски эскараш йиш йолаш курдалар агрессора духьале е, хlьяьта тlом американски континенте боалабаь а хуржбар». «Рузвельти эрсийн» яхача ший книжка тlа Паччахьалихен секретара Э. Стеттиниуса яздора: «Американски халкъа дицдаларга 1942 шера хlалаккхара ше гlаьна лаьтта домидаг. Нагахь санна Советски Союза ший фронт

(Йистедоалар 2-ча оагlе тlа).

МОСКВА. Котапло цlей дезду сайре.

КОТАЛОН ЦІЕЙ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

ХАЛКЪО ГОЙТА СИЙЛАХЬ-ДОККХА ДЕНАЛ

(Йнстедолар. Долалур 1-ча сагlо тІа). Іоаттае мегадепаре немцашта торо хургьа Великобритани ялалца. Царна шитта могаргдар Африка хьалаца, тІаккха парна могаргдар Хетийски Америкин шоай пландарн хьалхолаца». Белгала я 1942 шера мае (. Рузвельта инвралга Макартургга ихьийта телеграмма. «Йоккхача стратегега диллача, — яздора Гузвельта,— гуш я цхьаъа факт — эрсаш ВІашагІкхиттача Къмий 25 паччахьалкхено цхьаъа боабевуа моастагІчун салтий духгагІа а боабу цун гергара спаражееншш дуккагІа хІалак а ю.

Советски халхъон цун тІемахошен сийлахь - боккхача Дай-мехка тІем тІа когало йккхар дизза доагІаш да. Из доагІаш — цар социалистически строй чулоацам-га диллача, ший ха яьккха йоалаш латтача буржуазни строяш тІех из хиларга диллача. «Советски Социалистически Республикай Совза 50 шу дизаралх КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева яьча доклада тІа йоах Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа. «...ІаІ йолча Советски Даьхен къонгашен мехкарашен шоай социалистически карагІдьлъяраш сийлена лорадь ца Іеш фашистски оккхарех хІалхаръхьккхар хунен цивилизацин, из царца халхий кортмукъ-лен боазм тІоагІа хьал а лоацаш. Цу турпалий сий, вай Даьхе мара дорахьрий сий бІаьшерашка довирдан».

Котало а йоаккхаш тІом чахкбаларо чешавеш хьакъоьхар Советски Эскар, цун вІашагІтохарин гергашца кийчдари, командин кагаш кийчдари, тІема операцешен деларара говзал тІех хилар.

Ленинизм кортмзкхиларан тІех шо йоаннан тешам болдар. Цун тІа ге лийрхІар деган урауттадешш баьхьа дикен хилар. из бар фронтен тылеи лукккача наьха турпалал хьакхолаш хинна низ.

Дьахено, парте бе боагІаш мах бир вай тІемахошта карагІдьлъянчун. Моастагічунца къоьсам лоаттабеш майрад гойтан белгалбаьшнен болчарна кхойтта миллион гарта совгІаг денпад, парца 5,3 миллион орден, 7,5 миллион медаль. Уж енний СССР-ен кхыча мехкий 193 къмах болча тІемахошта. Шоашкара къьсеттаза майрад гойтарах 11603 тІемахочоа Советски Союза Турпала цІи еннай, парна юкъе ба СССР бІаь гергара къмани народнести винкалаш. Хьаьта доагІаш да тІема шерашка орденаш медалаш еннаранта юкъе ахан гарта коммунистаин комсомольцаш цІа-лар. Советски Союза Турпалалга юкъе 74 процент коммунисташ. 13 процент комсомольцаш хинна хилар.

Сийлахь-йоккха Котало яьккха тъъьаьн барХІ цу дагара вай мехка къьсеттамхой накъабьякхай коммунизма материально-техни-чески база хьаьча керда толамаш дьяка. Советски наха шоай зерига ниъаин хьинари, шоай зегай еронга Йовхал яІалу КПСС XXIV съезда а цун тІехьаьгІарча КПСС ЦК Пленумий а решеней вахаре кхоачашъяра.

Герза, тІема техника керда тайпан юкъе дьякъча дешз вин-ка хувцаенай Гергашцарча Ни-зий организационни структура, тІема искусства теории практи-кеи. Эскарап хьалкхедареи Іомадареи тайпанин формаши дІаха деглаьлькай.

Эскареи Флотеи лоцно ганз я дика кийчъь командин, политически инженерно - технически кадраш. ТІехьарча шерашка вин-ка айбеннаб цар идейно-политически боарам, деглаенай юкъара культурен профессиональни говзали.

Кулгалду калраш йІаьхий тІом бара опыт йолаш оператинно-тактически хьакъоьха дика кийчъь-ениен я. Вай сийлахь-боккхача бьаьчча В. И. Ленина Іилма доа-лаш хІанзара эскар хьалде ййш яц, ахьнар заго а кхоабаш, вай тІема казраша массе а оагІорах-ъаьца деглаенъаеп советски тІема искусство. Полевой, фепара, фор-хапшца личнеи состав говза карта дагІа тІа. ьЬнай. Эскари Флоти тІема кийча хилара керда гІа бьякхъаь.

Коммунистически партен Советски правительствеи дахха мах бу вай тІемахошца шоаш ца яхобеш хьинарг бечча балхз. Ахьха ДІахахача шера эзараш болча тІеш «Будьем готовы» командование залоеш хьокхаеш кхоачашъяра-ди тІемеи политически кийчъь сча толамаш дахарни орденаш медалаш еннай. Дикагічарех дикагІа йолча частеттеи корабльаш-тери, соединенштеи, тІема-дешъа заведенштеи, тІема учреждештеи КПСС ЦК, СССР Йкхъоъ-ъарча Совета Президума, СССР Министрий Совета Юбилейни сий-лен Знак еннай. Цхьаьнача соединенштеи частеттеи еннай СССР оборона Министра выпмеъаш.

Советски тІемахошца цІахан мугІаре машар йорабеш латт со-циализма вежаращха долча эскарий тІемахой. Хадданаз деглаух Варшавски Договора доакъашъой — паччахьадкхенай ВІашагІ-ехийттача тІема низий тІом бара торонаш, цар хІама тохарен тІом бараи ниъ, цу массага а дакхарча боарам тІа кийча да тІом бе. Цунца ба вай тІема союз молларІа хозяйкара дика-нисъяча агрессор со-цІаве щити туря долаш хилара те-шам.

Сийлахь-боккхача Дай-мехкен дунен шоллагІчен тІемай уроаш тІема авантюрни езача бер-ригача а молларІбарашта а дора-балара ехерам бе. Цар къьсгара тешаг ду социалистически держ-ава тур айбьяр ешаназ вергвов-цилга. Советски патриотизман социалистически интернацонали-зман уйланца, советски патрио-тизман СССР халкъий доттагІалеп уйланца хьалхъебьъча советски тІемахошца сийлахь-боккхача дерга Советски Дьахен хьалхаш-кара шоай деахар. Из лорьяра цар кхоъерзап шоай низаш, тІех-а ешап хуле, вахар ше а. Вай халкъ — турпал, халкъ — кІант тешш мегарда. Советски пачча-ъьхьалкхет тІом-ий массага а фе хиларах, ший кІама хьакхолла кхъьеграм тешшаме лорабеш хи-ларах.

ЗАНГИЕВ ИСЛАМА АХЬМАД 1908 шера Наьсар-Керте ахархой дезале вахь. Цу юртарча школе дийца яьлиначуп тІехьаьгІа хьал-ха 1926—1927 шерашка горда Владикавказера (хІама Орджо-никидзе), тІаккха 1930—1931 ше-рашка Ростовера рабфака кур-саш чакхъьякай. Цун тІехьаьгІа шоай юртарча Ленина цІеран колхозе къьлеъаш хинна. Цига 1932 шера Коммунистически парте тІеналъа дІаийцан.

Хіамах дика сахчетаин лешара тІоагІа тІаккъыьш вола ком-мунист парте Москве Малхбо-лен къьсеттамхой коммунистическ университете деша вохийт. Уьхьа дийца а вьяьна тІаьнечуп тІехьаьгІа парте Наьсарен районе инструкторалга балха хьожвау.

1937 шера г. Грозне «Ленина ниъъ» яхача газета рабселькоров-ски отдела заведующи вола-ш хинна из ъъа 6 г. Москверча ре-дакторий-переводчикий Централь-ни курсашца деша вохийт. Цигара ухавеча парте Нохч-ІІалгІай об-ком инструктора а вола-ш болх беш хуьл.

Из болх беш кхо шу дьякхъал чов. Зангиева. ТІаккха 1940 шера бІаьсти политически кхетам лакхбенеш партийни болх бара опыт къьлйнен вола ЗІамига саг парте Пседазсин райкома хьаьлхарча секретарала хорж.

Цига дукха болх бе йиш хи-ланзар цун. Вай мехка фашистски гІаьрхой чухьйіхача хьалхарча денонка машара къьъьаг-ан бита а бита, ше парте бакъ-вола бІухо хиларах тарра, тІема эгтара халагІча фронте ше во-хийтъяра дийхар цо.

1941 шерара июль бутт вай ас-кар Іалъламате халача хьаье хин-на хьа я. Цу бирсача денонка чІоагІа иэзбеина, массе тайпарну гергара ,хьаьла а, йоккха тІема опыт йола а, Москвина—вай Дьях-ен дега тІагІертан вола къьъа моастагІ ихьаеттаан цхьа вахар ца кходен лаьттачарна юкъе хинна-в воккхагІвола политрук Занги-ев Ислама Ахьмад.

Біаьха хиннабан цун тІема ниъъ а. Сона ъьахлаъшка ула 1941 шера цун даьген наьнагеи полка командира ййта извещени:

«Шун воі воккхагІвола поли-трук Зангиев Ахьмад социалистически Даьхе бахьан доаттаба-ьыа тІем тІа, ше еннача тІема присягаиа тешаме а волаш, ший-гара турпалаш къоначчали гойташ вежнан 1941 шера 31 августа. Из дІаьеллав Смоленски области Ярцовски района Батыева юрта».

Ишта, къьмсара Дьяхе бахьан ший сийрда вахар дІаденнад тъъьа дийтта шу мара далаиза волча ГІалгІай ІІамигача саго.

Тахан из вайна дагавоа ший социалистически мехка хьалхаш-кара деккар диззз кхоачашдьяча халъха сийдоча къонгеи цаІ хи-лара тарра.

В. ТИМОЩЕНКО.

САЛТИЙ ІОАЖАЛАХ КІАЛХАРБАЬХАР

(ОЧЕРК)

ДЕНГІ, ю»ъ» эргашвокай пано, бакъьа, хьанкара, деназа вепас магаш пупна Албогачиева Тамара хІинк, 65 шу дьяьча я.

Хьаьта вьяьа сох Тамарас, Дезиу сена сай гІулакхо из тъъьашъ. Хьаьта а ше хІама даш: яькха ййш яц ГІалгІай кхалеларага хььыша тух-сиокалах ца кхетийташ цаз ца воалийта ойлал.

Цідна а хоза а я Тамарай квартира. Новвъьа хІама дац., цІкола мара. Духха ха я мара цаІ мара воаца кІаьнки кхелха из цхьа йіса.

Хіаьта а из сагото цун кер чу йолаз ха ялла да. Денял да цун из бала къьъла. Цун са телу ах ца ялалыа латтача янзина, гаьнний тхьоворнех Іоаттача бий-наш мо йолча дикопаша. Дьяьено тайпача совгІаташа. Цкъаза лок-кхача истола тІа уж Іо а дьяьке бІаргах хи тІадам а бувлаш ягІон цун ялалыа.

...Дикагіа, вІаьхегІа вола ЗІамига саг гучабаллаша цаз хоал массане «Благодаря» аз яийтар» духьа ІІалъуда а йийй ГІалгІа Іо-хозяйкара дика-нисъяча шоай кхийна йийташ Бакъьа, ІІамІалас нарел а хозагІа йола дьяре дента бантинкаш тарІа ший «Тамоте ворзана Буро тІа къьа а йига, кхалнаьха гимназе ІІаччелар. Цеибаьшар Воаьке баха наь (массеъх ша мара ужказа хинна а дап ше хина):

— ІІакхессер хоза ёиІнг. йоаІир, — йоахар наха. — ший берах къьхетам боашш саг ва Исмаїл.

Революци хинна шу дар Тамара цу гимназе дешз яхар.

Хіаьта а Октябра маьъха сер-далоно, ВІашало ГІоалъьлъяш цун хоахка лог човхадиг Буро кхийкае йолаьъьа йоккхийча топашш. Дезаш хинналдаца паччалъа Іаьлда ГІалгІайкахьа Советски держа-ва Советски Дьяхен хьалхашка-ра шоай деахар. Из лорьяра цар кІодергдап шоай низаш, тІех-а ешап хуле, вахар ше а. Вай халкъ — турпал, халкъ — кІант тешш мегарда. Советски пачча-ъьхьалкхет тІом-ий массага а фе хиларах, ший кІама хьакхолла кхъьеграм тешшаме лорабеш хи-ларах.

хьинарг дакъа лоацаш хинна комсомольцаш Акриев Мальмад, Тамбиев Юсап, Льянов Осман, Мальсагова Зина (хІанз Джамбу-латова), вежарий Костоев Махь-мади Османаи, кхыбарап.

Ший къмах, Дьяхен дукхагІа ше эшарІдьлъяча хила ІІертар Тамара. Цу хана ГІалгІашкахьа лорап тоьыпар. Буро тІа медп-цински техникаш а яькха дукхача шерашка лорап дир цо ГІалгІай юрташка.

Лорий дешар ІІахо яІозргде дага йолаш 1939 шера ГІенградера де ваьнна Тамара. Дешар чакхдах-кха вІашІехьалаларар. Финлянде болдача доаьашца яхар из. Болх дика ховята гучалъьяча йоккхача госпитала йоккхагІа йолча фельд-шерала хьожайир Тамара.

Цига тІом чакхбаьчча ший дай йіина яхача Москве яхар из (КУТВ—а яькха ца цига болу беш а яхаи а яр цу хана Лиза). Бакъьа, ухъяза а дехар иун дага лаьттар. Дьяхен стоплаша ГІа-ІІертана фашистски оахъяраата дуъьал отта яхар из.

Подольска гаьна йоаІаш хин-ача госпитале лорап ле йолаелюо йоккхагІвола медсестра Тамара, дийхьаи буса 30—40 ЗІамига я. йоккха а, халеп аттеи операеши йора цун говзача кулгаша. Тамара-ява ухъяза денош дагарала-ли. Пинтаюр кхъьача моастагІчо халп чоннаш хинна нах бала госпиталь а, Іоажала мухь ба-хьаш ув болча каст-каста доагІар немецкеи Іаворга оалхазарап.

ІІЗаьха керта кІажжар хинначае-ве дийна юзарьяиар Тамара цхьан дийнахьа. Тіема кіур бе-жарала тєхьаьгІа мисто дІа-ьа ет-та из кІажарг бІарга а яйна никкача бомбо дІатІатехача лаьтта кІалхарн хьалъьяккхар кхе-там чуъа яьлиен ерриза сайльер-нен Тамара. Цун пекка чу бомба гарга лич а бита яхар моастагІий самолеташ. ХІанз а доал Тамарай кер чу из аьшк. Гом а бан чІоагІ-денна:.

— Новкъа дап. — йоах Тама-рас, — дегІа хало хургйола ХІама ца дича.

Хіаьта а хохьанна чІоагІа бола озийтар цо пунга. Фронтах къоа-стайир, дукха метта аллийтар. КІеззнга аттача яьча ше яьча Вокзале ІІЗера из 1943 шера. Цу-ханна Сталинградерча тІем тІара цаІ мара вовпача вешш ХЬамида письмо дера: «Кхоана атаке дала кийчаш да тхо, дийна вуое къьъьаьча кьяьат доагІаргда хьа-гар,.. ьЬнаа.

Хьийжар Тамара. Данзар кья-

хат. Юхдера а письмоиа меттеп: Хьамид кхоначчал ца доказаш венпад эзина кхоам беш кьяьат дайтар командованес.

Кхы Йокзае деязлзар Тамара. Шн кІира, а далале фронте яхахкъяйта ше, аьина, заявлеи айпир цо.

Ростовера Москвана новкъостад де бохийтача лорай дІа-ьа деларе «летучка» яькча поезда куллалге киййтар. Тамара. Духха тІема ишкъ бен Тамарас «летучкас». Юхдера а Кенигсберге чІоагІа чоа а ей чакхбаьккхар Тамарас тІом.

...Цу хана Тамарана тийина дукха Сийлен грамота, «За оборону Кавказа», «За победу над Германией» яха медалаш, кхыъьла совгІаташ да цун тІема ишкъ бен ца болийташ.

Біаьха, беркате ба. Тамарай къьлеъаш ишкъ а: РСФСР ку-рорташ ГІа.ІІадлеле гІалгІай ши-рункор, РСФСР Совнаркома сана-торре директора заместитель, Москверча клиническ больница медсес-тра.,. ТІом чакхбьъча доза цъьъи дийнахьа са ца лоІаш къьъьаган ъьайбаІгІа из хьинар дола яхал-саг. Ший дегІаиа иза мел бохча хана цох къьста уйла йолаш а яп.

Шоатта хьабе болх, хоза мела мотгиг, яхар дер цун Москве. Хіаьта а ший Наьсаре, ший къонъенна. Вокзале йита лиинар. Шта а ена уьхьаа ра йабболнше. ТІаккха керда йиллача Акриева цІеоагІча «Электроинструмента завода медпункт болх бе йолаелар. ХІанз а цига къьъьаган ца; Ева Тамара заводе болхлоштаг; дайзад цун дербан кулгаш.

Йоккхача больнице санна сатар-ІІата поменешш, кІоарам ба за-вода медпункте. ІІесьь-ІІесьь-ІІа ший лаьа — заводага иит бо-лорга хьежжа толуьш доагІа-цун гІулакхаш а. Духха ха йоаІаш шпъ мара лоо ваше уьхьаа. Уна-ЗІанга барХІ ва.

Шийна гонахьа лела институ-таш, технпкъаш яьъа ГІалгІай ъьоаа кхалнах бІетагІча логе-ган айпу Тамарай, докккал ду по парех. Медпункта доал а дог оаь-за а долаш ІІЗлелар по къьнача лорага Горбакова. Хьаьата ше медсестрал а Іийна. Тамарайна хІама эшап. ЗІамагІашта дІаьхьа шоатта да. Ший новкъостай, ший къмаи кхаъьах ишкъа бІаьгаго гІсотаи ма бибай по из бІаьха хала ишкъ... Цхьъьа дораза ле-цаІ по тІема Іоажалах Советски мехка дукхача къьъьаган ъьайбаІгІа ехтий вахар.

М. ЗАНГИЕВ.

КОТАЛОН ДЕННА ХЕТАЯЬ

Духха ха йоаІаш Грозненра эгтарда ШагІа Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа Советски халкъо котало йккхача 28 шу дизара хетаяь тІема-исторически конференци хилар.

Конференци хьайбіллар республика тІема комиссараата по-литотделеи начальника подполков-ника В. Н. Козлова. Шоаш яьча докладчика отставкерча генерал-майора П. М. Попкова, отставкерча полковника К. Н. Косенова, Нохч-ІІалгІайчен профсоюзий об-ластной совета председателя О. С. Белаева дийпар Сийлахь-боккха-ча Дай-мехка тІем тІа Советски халкъо йькхача коталон истори-чески лоарХІамах, Грозне болх-лой классо. Даьхен тІем тІа ко-тало йккхача дьяча новкъостагех.

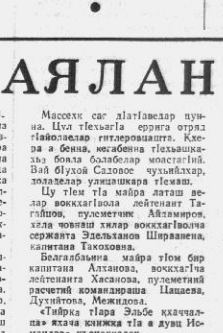

МОАСТАГІЧУН КАЯЛАНЗАР

Ший вахарах дунен Исмаилов Іаддал-Вохіана. Юъъерза, чІоагІача деглаьл. къмаьъ дара тІера, кадай саг ва Іаддал -Вохіан. Цо ший вахарах лаьца дунеача хана, цунга ла а дуьгІаш, фото-карточкага хьежаш дар тхо. Вох-кхагІча лейтенанта погонаш ядача эссара сурт да из.

— Ткъьа нтт шу соагІа хз я ер сурт- даьхьа, — йоах Исмаилов-на.— 1942 шера даьккхаз из. Фуд? Тара деиий?

— ХІанз дац из тара. — Йоъ ше хинача тайпара я!

— Цу тана 30 шу дар са. Къь-на вар со цу хана. ХІанз къьлуш воагІа, — велакъяж Іаддал-Во-хіан.

* * *

Іаддал - Вохіан ШаьІара ва. Ший найсархой а санна школе дешавагІар из. 7 класс йнстеньк-кхар. Болхло хила уйла хилар пун. Фабрично - заводской де-шар деша вахар. Цига лийша а вайна слесарь хилар цох.

Коллективна общественни вахара юкъе дика даьхьалоацаш хилар профсоюзни бІаьла тІа оттаяр Исмаилов. Цун ГІалгІайга рес-публика торговле министерстве болх бен хилар.

ТІом хьайбіна хана Грозненски пехотни училища курсант вар из. Цига лейтенант вьъ из 225-ча Нохч - ІІалгІай кавалерийски полке хьожавир.

— Сийлахь - боккхача Даьхен тІем тІа хавалерийски эскара эпсар хиларах тарра моастагІча тІагІертача цун духьале еши аьт-ъун болача хана цун позицента чухьхьалаш тІемаи де лийзар са, — яхаш дуьи Іаддал-Вохіа-на, — эгтара духьагІа дагайбо-харгйолаш нийсьяннача цхьан моттигех лаьиий дуьна из-кх Іа. Дуьнаргда. — Дагалуьиг цо шийна тІем тІа пийтеньа пиьжьала моттигаш.

— Сталинграда юхье хинка тІемаш цІакхъа а дишлургдан со-на. Садовое яхача моттиге не-мецко - фашистски эскара груп-пировку йохань пІяккха вьяна лехкар ІІалгІайлар тхи поргаз-деленеиа. Из декхар яховачашна тхо пІяккара 200 саг юкъе волга отряд къьсеттаъьар. Цу оттяда командирала оттавир тха полка штаб начальник хинна вох. Ал-хапов. Отрядаца яр шиъ пулеи-метни взвод. Царех цхьанне ко-мандир со-вар, вохан — вох-кхагІвола лейтенант Хасанов Іа-ларашпп.

Хьалгіоттар моастагІчун ГІашлой бІу. Контратака ей бар фа-шисташ. Вай пулеметчикаша бир-са тІом болабир парня духьала. Іотеіар моастагІчун эскар. Шьабача ара вІашдухьа этта массеех минута тІом бир. Юхлаш яр пулеметаш, автоматаш. Цун тІехьагІа тхона ТІайолалер фа-шистиЙ танкаш.

— Коммунистаи! Комсомольца-наш! Гранаташ а яхьам сона хьатІадулла! — яьина цІогІа те-хар политрука Денилов Хьамида.

Масссех сас ялатІабедар пуна-на. Цун тІехьагІа ерриза отряд ГІайолалар гитлеровцаиаиа. Кле-ра а бена, массбенна тІехьаьжа-ьь боала болабелар моастагІий. Вай бІухой Садовое чухьйіхар, боладелар улицашкара тІемаш.

Цу тІом тІа майра латаш ве-лар вокккагІвола лейтенант Та-гайпов, пулеметчик Айтамиров, хела човнаш хилар вокккагІвола сержанта Эдельханов Ширваиена, капитана Такоаонна.

Белгалбаьнна майра тІом бир капитана Алханова, вокккагІча лейтенанта Хасанова, пулеметний расчетий командирашца Пацаева, Духийтова, Межидова.

«Тайрка тІара Эльбе кхаччал-на» яхача книжжа тІа а дувц Исмаилова къьнахалах.

«Алханова ъьагІоттабир Іотеіа-ь бІухой, юрта улицагІа дІабяг-гар уж. ТІаккха граната техар цо. Бахььа цунна шийна цхьа кхийтар, чена хала чов а ей. Іо-вежар из. Цо командовани еш

хинна бІухой шийга тъъьи Исмаи-лова. Шеношта ъьахьаъьхашка а бахьа, беша ъьахьулабоаІт по бІухой. БІубечина ТІабоагІа гаг-лероваш. юртара вайбарашца шоаш арабоахдгхлаьрах дог тийна бз уж.

Кіийлен тІа чакхъяр фашисташ, ювла йолаелар автоматаш. ВІа-шагІъьабра шин оагІон бІухой.

«Пізлізіа» — дьяна цІогІа те-хар лейтенанта Исмаилова, гІот-тайир ший взвод.

— Ишгта ялзоладелар Сталинград ялзлаца тІайгІатта Па-улюса эскар эпшаеш дола тІемаш,—яхаш дуьи Іаддал-Вохіа-на. — Оъта доккхал дар Волга тІа моастагІа эпзвеча юкъе да-къа лаца тхоаш ийсдалараш.

Моастагіа эшавав ПІавеча юха а торговле болх бе волаелар Исмаилов Іаддал - Вохіан. ХІанз из ненсе ва.

С. ВОРОНИН.

Шерашта магаш Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема Іоткъам дег чуъа ЛІабаккха. Массе хана лагаухийт из хІанз а тІехь дегІах йоаллача мина гарго.

...Из дар тІом болабеннача хьалхарча шерашка. Калининска облаета цхьан городе. Фронта лице тІема орнаеаии ліа а кхуьк-аш шигара човнаш хинна бІухой хьакхувлаш вар со машиназа. Къьсетта кхераме яр эйпахьара рейс. Из хоша вола командова-не ший лоІамах малав заданех ваха кийча, ъьина тхоьа вийтта-жена хьалхапка хаттар оттадир. Сай лоІам бьяьг дІа а хайта, рейс ахача сона чо. Хилар. Бакъ-ла, чов хинна ше а задани кхоа-чашше вІашІехьалъяр.

Задани кхоачашъярах команде-вание вокккагІча вола сержант яхь эвапи а луш «Зи» боеуро за-слугуэ яха медаль совгІата яла оттавир со.

Этгара дикагІа дола совгІат хилар сона 1942 шера. Из дар Коммунистически парте мугІа-рашка со дІаяпар. Цу гІулакхо дІадехар моастагІа эшавеча хьи-нарг деназа хьы а тІех хилар. Коммунист хиларах тарра хьал-харчарца хила безам бар.

...ТІема заланех ваха ши раз-ведчик юхьванзар. Фашисташта карабхІитта йиш йоаІаш бар уж. Сон тха минометни полкера кхы кхоъ разведчикин задани кхоачаш а еш пар дакъьа а дахьаьи юхьаккъьаъча «За отвагу» яха медалаш ала оттадир тхо.

Духха ха я бирса тІом чакх-бьяна, бакъьа, дагаух кьязача моастагІчоа духьала латаш бай-нет хІама дийна болеи новкъостай. Мізза ъьахьулаш йоаІаш кхоача-ча тІехьенна бІарахьжеача тІез-доал дог. Цар яразе вахар бахь-ан шоай ситоп Іолийкхаргаен лийна бисараиеп лайна хало яі-наиа.

С. СУЛЕЙМАНОВ,
хин провода городской сета слесарь.

И. ПЛИЕВА сурт.

«СЕРДАЛО»
2-га сагІ. 9 май, 1973 шу.

ШИРАЧА ЗАМАХ ЮХЕДИ САРАШЦА—КЪОВСАМ!

ДАЬЛАХ ТЕШАЧО ШЕ ВОАВУ

Тахан са дувца безам ба ширача замах юхедисача нахха саххетам чурча вочча гІулакхашца лоаттабеча къовсамие хІарше, хІара кулгалхочо шийгара гойта безача хьокхамах.

Атта хинначаг са бахар бер лоаттеи дуттуш воагІамеи хала. КІезига бацар тІалаьтта керлачу бакъо. ПІалгІай Іаьлалагіа дин Іамалаш е ца тигарах вуьргера яхаш кхерам тІатувсар сога.

Тахан санна дагадоагІа сона, 1929 шера Пригородни района Чечка-Юртарча, хІана Къибаседа - Кавказски пионерийн лагерь Іаьржа-Корта цІарча школе воккхагІовла пионервожати вар со. Этгара Іаьлахарча Къибаседа - Кавказски пионерий слете вахийта делегаталла хержар со. Гор. Орджоникидзе кІезига.

Со юха цІакхаьчача дас жоп йийзар согара: пионерски костием а йийса, цІе галстук а сила Орджоникидзе хІана бахав хьо, юртарча наха ХьалхаНкха са сий хІана доазу Іа? Ишта ше сога дер кІезига хийтар цунна. ПІазвоаккаш Йийтар цо сона, хьалха-ра комсомольски билет хьал а дьлкха, сона бІаргагуш йоагІа нийтка чу кхессар.

Лас лелаьлаьча акхача гІулакхаштен лоазахоп бІагІара хьежарш моагІгдаар айса Керчука ваькъа тІара со ваьнга. Ту дийнахь цІенвь даьза дег чура дІа а кхесса, кхы цІакхха а юха чувоагІаргвоацап цІагІара вежда дІавахар со.

Вахаш а, дешаш а, болх беш а хаман яьхаЙ аз вай Дьлкеи дукхаха городашка; Ростове, Москве, Тбилисе, Саратове, Владивостоке, хІаста а мичхьа со сийсаваларах се цхьь хетачар сона. Советски нах бар сона гонтахьа, Советски Дьлхе яр са йоакхо ей. Са а са дезала а Дьлхе — ерриге Советски Союз, са нежарийи бІагарийи — берриге 250 миллион бола советски гражданаш. Іаьлалагіа, хІара со дуначг. Эрсий культурица, муГІарева эрсий сагана айхха муГІазвенна доацап, вай Советски Дьлхене дахха делларгача халхъашца бохьенца доза зотгатІан доацап доза вІахар — Бахар хеташ сона а, са бераштта а, берий бераштта а,

Бокхха, кхъхьагаш, мадарра аьлча, интернационални дезал ба са бар. Са сесаг эрсе я, кхиа на кхоккхе бер кхыча къамех йолу пхьаннан гаргалаш кхаа. ВоккхагІовла воло — Зелимха украинка йоалаьлЙ, эламагІовла Русланз — эрсе, йе! — Белла украинцага я маьрс.

Кхийнача са багІ дезалхочух ворхІ лаккера образованин йолаш ва. Цуз сонга ИнІай ІаІмаи степень а я — медицински Інлмай кандидат. Хьакъа са порхьіе дьлх дела хьа йоазуь-лешар довш цхьа саг мича хиннав.

Доккхадие сай безам болалдаь дувцаи аз из дерриге а, кхыметтел цхьаболу кхагалду болллой а ба Хіанза а тІехьа Іалатташеи шарайсин оттаьл, порхьаши метигІаш, хІанза а дьлах дьхьала да могаш, моллаша, мурваша, кхыча Йовсараша лелалу реакционни гІулакхаш уье мегийтан болалдаь дувцу.

Кхыча тайпара мишта кхетагерриге — Нохаи-Юрта культура Цпеи директор Бушуев Мохьмад ший гаргарча сага Чунчуров Хьсейна саг йодаечаа дакъа лоацап хинна хилар. Цуз совгІа, саг йоаьнъча тІехьагІа, харцон меттаІаделла дувца волавенаан Буйуев шоай йолах урдуз хьакхха акъаи йийса дай бехке а бе.

Похчаштен гІалгІаштен юкъе хІанз а долаш да ' лукха истий кхуьлар, кхалнах ца дархІар, йодаяь саг йоалаер, дин хІама а доацап айлаюкъе лелар, вІаии оазбсаиан дар, кІоал дар санна ма доа яйлаш.

Магіалбика райоперча, хьалхарІа шоозза суд ды хинначча М.Т. Гатагажева ший доттагІиллагица Ельоеп Мохьмадаца, Матиев Ийсана, Алероев Хьасанаца гражданка Д. йода а ю, из низагІа хьувзаьй Гатагажева.

Гатагажевна Нохч - ПІалгІай АССР Лакхехьарча судо 12 шу лаьца воаллаш якхха ха техай, вокхарна а ишта дийца боахкаш яха бе-бе хаман йийтгай.

Нохай-Юрта райпна Хочи-Юрта ваха Арсанукаев Лаьча цхьанна6ха а боах беш ваш, итт шу совгІа ха яьккхай цо Іадатий законаГа кхъь сесагана ваханш. Цар дьл шийтта бер да цун. Советски закона из дуьхьала долга хоттаи да. Хіаьта а, юрта Советски цигарча колхозни культалхоша, Арсанукаева деладер мегаргдоаци долга шоашта хоппшкхьа а, из мегийтад, дин сийлен сатем боабе кхийдаЙ уж.

Іалъамате халахет, дер дайнарш — да деадебаш, къоріа хьеххамагІа бахараш юха да тохарал совгІа. шоаш а дын Іамалаш дин обычеши лелаеш бола культалхоша, Арсанукаева деладер мегаргдоаци долга шоашта хоппшкхьа а, из мегийтад, дин сийлен сатем боабе кхийдаЙ уж.

Метеорологически станцин хьалаш кІаьста во ийсделар 1971 — 1972 шерашка. Гурахь ялаташ Дідера план кхоачашьнаяр, ДІазийбираш а чІоагІа кхйлаи заьлъеи долаш дахар Іан кІаг.

Дійайнача хІамашта йокъалгІа Іоатхъам ца байтара дукхха агротехническа организационно - боазамен гІулакхаш чакхдаахнаа дардап. Йокъалга, михси хини эрозеча Іоатхъам ца байтара далата лелалдара юкъара культура йе ойе еаа.

Цхьайолу коллозошеи совхозашеи, лаьтта лелалдара культура тоа а ей, кхыметтел кхьастта чІоагІа йоахъал тІаха 1972 шера а ерригаи юртбоахама культурай хъувкъам дикка лакхбир, лаьтта лелалдара культура йола моттигашкарчул.

Из баьк долга ховоздна Гузермески район ерриге «40 лет Октябри». Шелковской районера «Коминтерн» аьчча колхозий, Грозненски районера «Алтагинский», Урус - Мартана районера Мичурина цІегарІа совхозий къьхьегамхошца карагІдьлнарашш ца тежжача.

Юрта боахам дІаЙо айбара, 1973 шера — ййслатІча пятилетка хоздамбеча шера ялат, доакъарш, технически культурап дикка дукхагІа йокара йолаш ца Іатткыйтар, Іилманеи техникаиа кердда карагІдьлнарашш производственна юкъеахьаьр дуьхьа хьалха мероприятеш оттае ей юрта боахама хІара спеціналисто.

Царех лоарх1аемгІа яраш.

Йокъала дуьхьала къоьсам доаттабара боахамаш кхоачашдуьргурдап ей хІоаттаделла оттоагІорап юкъеЙоазларщеп мара.

Йочаи хилара тешаме йоапаача эоаечча районашгара бохкхача лоарх1аме да дІайийна хІамаш тІулоа лаьтташ (параш). Пара тІа дІайийча пайданачІа хул вІашагІьдьлш кІаи вииеи, кеи а горох а, цкъа къоьсагІорлаш дІайийна эспорцет, мошача доакъарийнеи аьлап лаьрхІа дІалийна рожь, гурахь дийна рожь. Пара тІа дІас хоржаи йола культурап гурахь лаьттанца ІаЙнача тІоалаца боазрамга а хьалхагІа кІаи пара тІа дІайийна хиннача культурага а

3-гІа ТУР ЧАКЪЯЬЛЧА

Халкъа художественни творчества бе-бечә тайпашта юкъе юлархІамечә моттигех дал дІаЬоап театральни самодеятельносто. Из оназаюл, цуи творчески денал чЬоагІлу профессиональни театрца айъхь буьзам а лоаттабеш, цунтаюа гома а душ, цуи йЬалхий театрт хьа а пІелг. Халкъий театрий дикал фай аЬлча, самодеятельни хьисапе дахаш болу бешш уж хилар я. Профессиональни искусствица тІаЬийраца уж дале а, цар дІакхуьуь халкъа любительскн театра дуккхача шеран историе хьакхелда дика мел дола хІама я.

Халкъа театраша, театральни художественни самодеятельносто дахкарІа йоха формча шоашт кхетарах тарра, хьалхнича эпІаьхьа денз бокхча болх бабб бахача нака идейно-эстетически кхетам базара, художественни хІамаш тойташ тІулаюх лара, ший республика культурни хазаре белгталаюа яьлени а хинна дІаэттад уж. Хіанц республике 10 сомгІа халкъа театр а да, 90 гарга театральни коллектив а я. Халкъа театраша юкъе белгалдакха мегаргдолаш да халкъа спикоп театри (кхолларо В. А. Соколов) В. И. Ленина цІерагІча культура Шеи халкъа театри (режиссер — К. Абдасов), Нохч-ГІалгІай АССР культурни Министерства кІоначча зрителн театр (режиссер Н. М. Тайп), Наьсарова халкъа театр (режиссер А. М. Торшев), Сунженски халкъа театр (режиссер С. И. Олейников), кхмаьрах,

Дуккхача халкъа театрашен юрташкарча театрални коллективаш шоай иделно-художественни маІанга диллача доарх1аме бола масссех спектакль оттавай. Уж белгалйовал специйски культура лакхе халкъа книга лоаьзай-гой говзал йоккха хинарца.

Цу коллективай репертуара лард я вай Лаьхен турпала гІулаьхаъаш вай ханара нах — коммунистически общество хьалъеш бокхараш, хестабеш йола советски авторий пьесаш. ЧЬоагІа безам тІаЬодаш я эрсийн советски классикий эпгуьзам. Халкъа театраша чЬоагІга пропаганда ю къаман драматурге дикагІойла произведенеота.

Уку тІехьхарча шеращка халкъа театранта уйла чЬоагІгІа тІаЬийта бальнаб, хІаьта цхьацаЬойча моттигашка пар гІулгашш тоадеза ВІашТІехьа а дакхад. Цхьабакха, халкъа театрий гІулгашна юкъе, хІаьта ишшта шарна кулгалдеча хІинз а пІенхаштта кхочамбоаларш да, кьоастанна ййса проблемаш я. Цхьадолча халкъа театранка коллективаца халдаяча бен пешараКхетама болх бар, хІаьта цо Іоттьан бу коллективаш творчески дегІаяккара. Республикерча райсний культура отделий заведующеша хІинз а лерттІа, йоакхо ю халкъа театрий режиссерий, художежний кадраш хьакхарор, кийтьара, цар говзал лаьхьара.

Масала, хьаьзарга а ваьй, тайпташара хапашн профессеши йолаш бола нах, самодеятельни искусства яз жанр дер тІара дуккхаш шоай муьлха мел йолу ха гІад а баха цунна дІателаш бола нах шиЙ коллективана юкъе чуза дола Нохч - ГІалгІай АССР культура Министерства кІоначча эрителн Театр, Беркате Салса Бата кхы фу шу тайпарча коллективана аьнна хеталаиш? Цхьабакъда, ду коллективо дакха лаьмаюл халкъа театрашкеи юртанкарча театрални коллективашкеи республикански хьажара ІІІ-ча тур.

Хіанц лаьмаюл аьнна хатта тарлу оаш. Лаьмаюл компенна ца хилар бахьан доацап январь бутт юкъебахача- хапа мара цу коллективо шиЙ болх дІа да бобабаьлаь. Республикански тенникий театрагара биЙха яьккхача помещене чу да из хІанц а шиЙ лоаЬаьх из йоацап хиларах. Халла-м да, бакъдар аьлча, дакъа доацарий энтузиазм хилар мара, репетицеи яра шиЙ лоаЬаьх помещени а йоацап болх бе.

Ший дІаяха хинна цІи йожаный Суженски халкъа театро а. Бакъда, хІинз цу коллективана кулгалдеш ва общественни организашкца гІолла лелаш дукхха а яьккхачул тІехьагІа хьажара кхоалагІча туре во йоацап Кетиряовске «Наталка-Полтавка» яха оперетта оттаяь йола коллектив вІашТІехьа вІашТІехьадьяна оьнг йола режиссер.

Нохьарера халкъа театра болх а пинта цхьайолча халонаша бувзабенна ба. Репетици яра хьалаи тІаьхьарча во да Наьсарен районо культура ШІагІа, къаьстта а Іан хина Цхьабакъда, уж ерриге торонна йоацапеша а. хьажара дика выступлени йир халкъа театро. «Къонгаи бочча хапа» яха С. Чахчахеви Г. Русакова, «Совлаги Дауда» яха А. Хамидова-пьеса а оттаяь. Хьажара кхоалагІча туре хьалара мотгиг яьккхар бу.

Культура отделин заведующеша кхочам болаш новкъостаЬ дан халкъа театранта, халкъа театрй юкъе дакъа лаьцаро артистанзаработлашта духьонни уйла чуйбе-сарта лаьтуо болаьхкаш, цар кхетам шербеш, знанешта безам тІаЬобийтаЬ, кхаьскгаеш граждански лІинар айдара новкъостаЬ деш, хилар диц а далийта. Хіанц а лерттІа кхоастадаь дахнаЬан халкъа театрай материально-техницески Іалаиндара дешаш. Мадарра аьлча материални база йоацап ма дий халкъа театрай. Профессиональни театрий кулгалхоша кхоачам болаш новкъостаЬ дац шоай шефстве лелаеча халкъа театранта, уж творчески деятельносто 15 команда. Верриге дакъа лоацап хиннар 1600 сагвар.

Хьалхара мотгиг яккхар №57 йолча школа кагирхой командас, 13 километр 700 метри 36 минутхун 58,6 секундаш байлар уж.

Эстафета керттера кубок лар «Буревестник» общества спортсменаша. Шолгарла йола кубок лар «Уджай» общества спортсменаша.

Ю. ЛАДОНИЦИЙ.

СУРТА ТІЕ: спортсменка спортсменаш старте ба.

Е. МЕТРАБОВА сурт.

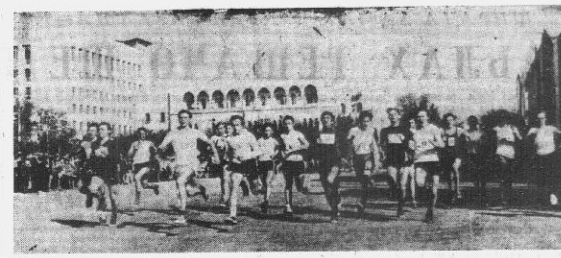

ФУТБОЛ

Самардийнаьх С. Орджоникидзе цІерагІча стадионе СССР-а футболин чемпионата аргІанагІа тур «Терек» вІашТІехьІиттаР Кировобадерча «Динамоца».

ВІашагІихетара керттерча 90 минутах цхьаккха команданд совлаг яккха команда — счет 1:1 яр.

Цуьл тІехьагІа хІара команднс пхиппха пенальти техар. Гроозненшара ерриган тІехьа тур, хІаьта дика тренировани техача пхе пенальтех «Терека» вратара шиЙ наІарех йиъ мара чакхъьЬийтабар. Ишшта сеет 5-5 болаш хотбаьлар «Терека» футболисташ.

ТІЕМЕИ КЪАХЬЕГАМЕИ ВЕТЕРАН

Карабулаюе дика воагаш а сийдеш а ва РСФСР заслуженни хьехархо Михаил Савельевич Фролов. № 1 йолча Карабулакерча школерча школе по болх бу шийта шу советга хьа я.

Чакхбаллалца Сийлаьх - бокхача Даьхен тІем тІа дакъа доацап хиннав Михаил Савельевич.

Цхьайтталгічча гвардейски стрелкови Краснознаменни Суворова орден лелаеча корпусе пиша-на массаза да корайбоагІа балха хьакъехьа хьехархоша беседа е, дагардар дІа - юха аьа. Цуьлуь хІара керда вена хьехархо ухьа-за шийна эшпаи дода новкъостал, гІо хилар бахьан доацап коллективе дукхаха хина денз болх бераш санна сихха шиЙ гІулакхех кхет.

Михаил Савельевича хІара дешархочунца мишта фу дуьнна деза дика хов. Цо цхьабаЬаита чЬоагІга критика ю, вокхарча гІодут, вІоаІагІбоацапа поаьхь бубе-лийташ безам кьамаьл ду.

В. БАКАЛЮК,
Карабулакерча № 1 йолча юкъерча школа дешархо.

«Сердало» аргІанара номер аравІгІа 12 чаа.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Доазол дехьара
ЮКЪЕРЧУ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКИ РЕСПУБЛИКАНСКИ ГАЗЕТ

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

МЕШАРЕИ КХЕРАМЗЛЕНИ ДУХЬА

Дунен кепайозано, раднос, телеведение чех денозлаш шерра йоашх, КПСС ЦК апрельски Пленума итогаш, партс XXIV съезда решенеш кхочамъерга тІеэрзаяь Советски Союза Коммунистически партс инициативни политика бокъонца халкъий хьаштанца, дунен халкъашта юкъера кхерамзле чЬоагІъера дехьаюо маЬхара хиндар белгал а доахаш.

Доазол дехьарча обозреватель уйла къьастто тІаззар XXIV съезде болабаЬа, воахаюо политически шикъ дІаЬоа а доазаяьга цо боалийташ чакхбаха. дунен халкъашта юкъерча хьалаюка хинца йитъуь бода хуъшамаш кхы талхаргдоаца гІулакх де хьаЬха най партн хилар ТІленума соцам тІа хьакхайкадаюо Советски пачхьалкхан бокхача низаюи автономитехан кор гІоргоаца «С болча КПСС-о дунен халкъашта- юкъе чакхйоаха хьинаре политика бахьан долаш ІІІинз ешийача тІемагІре» кхоккам хьажара тІаЬийтаЬ хулаш бола лостам шя-шегІа хьакхинна йіалла а мичаб. Из тІагІерттІа лоаттабаЬа къоьсамаюл халкъина хІама ла. тІаЬера из достам кІоарбгбаран чЬоагІбаран карагІдаьлчаюкх кхочам а баь-ге мегаргдаь, дІаЬоа даха деза, цІакхха а фел йоа ца ший империализма аггрессивни, реакционни гІозарий моллагІа а тийна балхар кхатоха кийча долаюи.

Тайп-тайпарча механикарча дуккхача бокххийча политически общественни деятелаца деча кхъмаьлаюка къоьбадау КПСС ЦК Генерални секретара Л. И. Брежнева аерригача дунен тІа чЬоагІа машарн коммунизм хьалъеш доаллача советски халкъа тешаме кхерамзлен ІІаЬаЬаряь декъазаш кхоонадеча шерра лоьца докхха дакъа Пленумо белгалдакххаз. Дика хоюш да, СССР праХьара политически шикъ чакхбаккхаза пай пахтен пачхьалкхенкеи культуреча кхиЙча пачхьалкхенкеи культура кертте латтараюца юкъерча доашшн лелаеш бу бувзабенна ший шолгІа тІемаш кхочамбоаларш да. Болгаре Дай-мехка фронта Къман Совета Председателя заместителя Р. Видинске белгалдакхаза, новкъостаЬ Г. И. Брежнева кхиЙча дІаЬоа а доазаяьга цо боалийтаЬ чакхбаха. дунен халкъашта юкъерча хьалаюка хинца йитъуь бода хуъшамаш кхы талхаргдоаца гІулакх де хьаЬха най партн хилар ТІленума соцам тІа хьакхайкадаюо Советски пачхьалкхан бокхача низаюи автономитехан кор гІоргоаца «С болча КПСС-о дунен халкъашта- юкъе чакхйоаха хьинаре политика бахьан долаш ІІІинз ешийача тІемагІре» кхоккам хьажара тІаЬийтаЬ хулаш бола лостам шя-шегІа хьакхинна йіалла а мичаб. Из тІагІерттІа лоаттабаЬа къоьсамаюл халкъина хІама ла. тІаЬера из достам кІоарбгбаран карагІдаьлчаюкх кхочам а баь-ге мегаргдаь, дІаЬоа даха деза, цІакхха а фел йоа ца ший империализма аггрессивни, реакционни гІозарий моллагІа а тийна балхар кхатоха кийча долаюи.

Тайп-тайпарча механикарча дуккхача бокххийча политически общественни деятелаца деча кхъмаьлаюка къоьбадау КПСС ЦК Генерални секретара Л. И. Брежнева аерригача дунен тІа

ЧССР. Дунен безтъье итт механара юрабйоагІарьга фирменни знак — «Тъкъан бола тъаьск» тІалаатта металл теда станокаш, турбинаш, электровозаш, тролейбусаш, ший бола трансформатораш, промышленни оборудованера. Цу марка да — Чехословаке йоккхагІойла «Шкода» яха машинаш ю комбинат. Предприяте ІалаЬамате дукха тайп-тайпара техника лоаттаю социалистическе юкъе дакъа лаьцар хургда цунах».

Юкъарчаэл доацаш бувзамаш лоаттаЬар боккхача лоарх1аме доакъа да КПСС дахкъахоа полапт мара, репетицеи яра шиЙ лоаЬаьх помещени а йоацап болх бе.

ШиЙ дІаяха хинна цІи йожаный Суженски халкъа театро а. Бакъда, хІинз цу коллективана кулгалдеш ва общественни организашкца гІолла лелаш дукхха а яьккхачул тІехьагІа хьажара кхоалагІча туре во йоацап Кетиряовске «Наталка-Полтавка» яха оперетта оттаяь йола коллектив вІашТІехьа вІашТІехьадьяна оьнг йола режиссер.

Нохьарера халкъа театра болх а пинта цхьайолча халонаша бувзабенна ба. Репетици яра хьалаи тІаьхьарча во да Наьсарен районо культура ШІагІа, къаьстта а Іан хина Цхьабакъда, уж ерриге торонна йоацапеша а. хьажара дика выступлени йир халкъа театро. «Къонгаи бочча хапа» яха С. Чахчахеви Г. Русакова, «Совлаги Дауда» яха А. Хамидова-пьеса а оттаяь. Хьажара кхоалагІча туре хьалара мотгиг яьккхар бу.

Юртарча театральни коллективай болх товбара, юртара театральни самодеятельносто — халкъа художественни творчества керттерча тайпаех цаІ дІаэо дегІаяхуьлара данза дарг мел доацар культура отделий заведующеша кхочам болаш новкъостаЬ дан халкъа театранта, халкъа театрй юкъе дакъа лаьцаро артистанзаработлашта духьонни уйла чуйбе-сарта лаьтуо болаьхкаш, цар кхетам шербеш, знанешта безам тІаЬобийтаЬ, кхаьскгаеш граждански лІинар айдара новкъостаЬ деш, хилар диц а далийта. Хіанц а лерттІа кхоастадаь дахнаЬан халкъа театранта материально-техницески Іалаиндара дешаш. Мадарра аьлча материални база йоацап ма дий халкъа театрай. Профессиональни театрий кулгалхоша кхоачам болаш новкъостаЬ дац шоай шефстве лелаеча халкъа театранта, уж творчески деятельносто 15 команда. Верриге дакъа лоацап хиннар 1600 сагвар.

Хьалхара мотгиг яккхар №57 йолча школа кагирхой командас, 13 километр 700 метри 36 минутхун 58,6 секундаш байлар уж.

Эстафета керттерча кубок лар «Буревестник» общества спортсменаша. Шолгарла йола кубок лар «Уджай» общества спортсменаша.

Ю. ЛАДОНИЦИЙ.

СУРТА ТІЕ: спортсменка спортсменаш старте ба.

Е. МЕТРАБОВА сурт.

ФУТБОЛ

Самардийнаьх С. Орджоникидзе цІерагІча стадионе СССР-а футболин чемпионата аргІанагІа тур «Терек» вІашТІехьІиттаР Кировобадерча «Динамоца».

ВІашагІихетара керттерча 90 минутах цхьаккха команданд совлаг яккха команда — счет 1:1 яр.

Цуьл тІехьагІа хІара команднс пхиппха пенальти техар. Гроозненшара ерриган тІехьа тур, хІаьта дика тренировани техача пхе пенальтех «Терека» вратара шиЙ наІарех йиъ мара чакхъьЬийтабар. Ишшта сеет 5-5 болаш хотбаьлар «Терека» футболисташ.

ТІЕМЕИ КЪАХЬЕГАМЕИ ВЕТЕРАН

Карабулаюе дика воагаш а сийдеш а ва РСФСР заслуженни хьехархо Михаил Савельевич Фролов. № 1 йолча Карабулакерча школерча школе по болх бу шийта шу советга хьа я.

Чакхбаллалца Сийлаьх - бокхача Даьхен тІем тІа дакъа доацап хиннав Михаил Савельевич.

Цхьайтталгічча гвардейски стрелкови Краснознаменни Суворова орден лелаеча корпусе пиша-на массаза да корайбоагІа балха хьакъехьа хьехархоша беседа е, дагардар дІа - юха аьа. Цуьлуь хІара керда вена хьехархо ухьа-за шийна эшпаи дода новкъостал, гІо хилар бахьан доацап коллективе дукхаха хина денз болх бераш санна сихха шиЙ гІулакх кхет.

Михаил Савельевича хІара дешархочунца мишта фу дуьнна деза дика хов. Цо цхьабаЬаита чЬоагІга критика ю, вокхарча гІодут, вІоаІагІбоацапа поаьхь бубелийташ безам кьамаьл ду.

В. БАКАЛЮК,
Карабулакерча № 1 йолча юкъерча школа дешархо.

«Сердало» аргІанара номер аравІгІа 12 чаа.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 май

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.03 — Керлдаларш. 9.20 — «...порядок «Шоагаырски симфони». 9.50 — «Дагькабалаьх, новкъосточ яхача телеинонни документальни фильмаш серияш». 10.50 — «Такан — котаюн дин». Экзарх, иларах М. Шитиевн. 11.00 — «Стоа ца цкусстван говзанаш». 11.30 — Экзарх бІуьстан — Советски Экзарх керттерча театрера передача. 12.45 — Боабола телевидени. Музыкальний программа. 13.15 — Советски Экзарх илеин кхларен ансамбла концерт. 13.45 — «Кудожественни фильм. Сийлаьх-бокхача Дай-мехка тІема фронтгашкъ». Передача дІаЬу Кедарчоев С. Сидрович. 14.50 — «Новкъосточ илин». Телевизионни журнал. 15.30 — Экзарх тІе этгара хьакха. «Довзаш воаша салге» яха куложеностанца. 16.45 — «Подвиг» — телевизионни альманах. Передача дІаЬу Экзарх инарала П. И. Батова. 17.15 — Боабола телевидени. «Музыкальни вІашагІихетарашт. 18.00 — Керлдаларш. 18.10 — «Ушашкина дуьнен» да къоьсам доаттабеш баЬинарш дагабеча». 19.10 — П. Чайковскнй. «ПІелагІча симфони финал». 19.30 — Боабола телевидени «Белорусский вокзал» яха художественни фильм. 21.00 — «Хи». Информационни программа. 21.30 — Экзарх тІе этгара хьакха. «Стаьн сайре я. 23.10 — Керлдаларш, передачай программа.

10 май.

I ПРОГРАММА

9.30 — Передачай программа. 9.35— Москва. 9.40 — Дешархоша. «Кагьа-чар творчество». 10.20 — Боабола телевидени. «Белорусский вокзал» яха художественни фильм. 12.00 — «Турпалаш фронте — турпалаш кхъьсаре». Волгоградера передача. 12.30 — Боабола телевидени. В. А. Дворжак «Гіа сийраюн». 13.10 — «Зарин кхача творчески объединение документальни кхьалай программа. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Прематье (зоологех хоза дешара передача). 16.30 — «Эрсий мотт». 17.15 — «Цхьан дезале» (иохчий меттала). 17.35 — «Нохч-ГІалгІайче тІеэраь». Информацинонни программа (эрсийн ГІалгІайн меттала). 17.45 — «Машарн кхъьсаре кхоастде Яш яр». 18.00 — Керлдаларш. 18.10 — «РСДРП II съезда 7 шу дизарга». В. И. Ленина цунна «Турпал ГІиранайнаьх Грозне «Грозненский рабочий» газета стадионе СССР-а футболин чемпионата аргІанара тур «Терек» вІашТІехьІиттаР Кировобадерча «Динамоца».

ВІашагІихетара керттерча 90 минутах цхьаккха команданд совлаг яккха команда — счет 1:1 яр.

Цуьл тІехьагІа хІара команднс пхиппха пенальти техар. Гроозненшара ерриган тІехьа тур, хІаьта дика тренировани техача пхе пенальтех «Терека» вратара шиЙ наІарех йиъ мара чакхъьЬийтабар. Ишшта сеет 5-5 болаш хотбаьлар «Терека» футболисташ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 май

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.03 — Керлдаларш. 9.20 — «...порядок «Шоагаырски симфони». 9.50 — «Дагькабалаьх, новкъосточ яхача телеинонни документальни фильмаш серияш». 10.50 — «Такан — котаюн дин». Экзарх, иларах М. Шитиевн. 11.00 — «Стоа ца цкусстван говзанаш». 11.30 — Экзарх бІуьстан — Советски Экзарх керттерча театрера передача. 12.45 — Боабола телевидени. Музыкальний программа. 13.15 — Советски Экзарх илеин кхларен ансамбла концерт. 13.45 — «Кудожественни фильм. Сийлаьх-бокхача Дай-мехка тІема фронтгашкъ». Передача дІаЬу Кедарчоев С. Сидрович. 14.50 — «Новкъосточ илин». Телевизионни журнал. 15.30 — Экзарх тІе этгара хьакха. «Довзаш воаша салге» яха куложеностанца. 16.45 — «Подвиг» — телевизионни альманах. Передача дІаЬу Экзарх инарала П. И. Батова. 17.15 — Боабола телевидени. «Музыкальни вІашагІихетарашт. 18.00 — Керлдаларш. 18.10 — «Общество хьехархоша кхаьскгаеш шоай дахьеш эстетически кхетамца из хьакхехеран (иохчий меттала). 18.25 — Кино-курнал. 18.35 — «Нохч-ГІалгІайче тІеэраь». Информацинонни программа (эрсийн иохчий меттала). 18.55 — Хозмаш, реклама. 19.00 — «Социализма дуьнен». 19.30 — Боабола телевидени. А. Осторовский, Н. Соловьев. «Женитьба Бегутгина» яхача телевизионни спектакль премьера. 21.00 — «Хи». «Информационни программа. 21.30 — «Кьонгаи» сазаш». 23.00 — Фехтованех йола СССР чемпионат. Финал. Одессера передача. 23.30 — Керлдаларш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.15 — «Стаьн, общественни заводи». 19.35 — «Бохкхой класса торонаш». 19.45 — Шовиш, берзаш. 20.05 — «Аргуьн» яхача альманахаз обзор (иохчий меттала). 20.35 — Документальни фильм. 20.50 — Шовиш, кхалнах (ГІалгІай меттала).

РАДИО

9 май.

6.30 — Юртарча вахар (иохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаотгамах лаьцна. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.16 — «Сердало» газета обзор. 7.25 — «Ленинан некъа» газета обзор. 7.35 — Нохч-ГІалгІайче патриотически ашарах (иохчий меттала). 8.00 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — «Шун письмоех новкъостоЬ». Концерт (эрсий меттала). 10.00 — Нохчгі ГІалгІайче. индустри (ГІалгІай меттала). 10.15 — «Цар тІема гІулакхан дакъа». Радиокомпозици (эрсий меттала). 10.30 — «Болхлочун вахар» яха радиогазета (эрсий меттала). 19.30 — «Кагирхой вахар» (иохчий меттала). 20.00 — «Турпалаш цІенош — Ленинан некъ яхь музыкальни композици» (иохчий меттала). 20.50 — Москва.

10 май.

6.30 — Юртарча вахар (ГІалгІай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаотгамах лаьцна. 7.20 — «Грозненский рабочий». «Комсомольские пламя» газетей обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 8.15 — «Советски Экзарх бІуьстан» концерт (ГІалгІай меттала). 10.00 — «Аренгаш социалистически культурехь яха беседа (иохчий меттала). 10.15 — «Хьалхалаттача хьайбаш лелаеш» концерт (иохчий меттала). 10.45 — «Сонд хиннай, кІаьта шок лаьр ду» яха корреспонденци (ГІалгІай меттала). 18.00 — Саги, автомобиле, мотоцикле (эрсий меттала). 18.10 — Керда хоамаш (иохчий меттала). 18.30 — Керда хоамаш (ГІалгІай меттала). 18.40 — «Шовиш, кхалнах» яха радиожурнал (иохчий меттала).

ХАОТТАМ

Таханн республике, гІоллеи Грозненн хунцалчу мохкани а йолаш, бокхаш а доацаш, малхбозлехьара секунде 0—4 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гІолла, 20—24 Гроозне 22—24 градус йіоаьхал болаш хилеи тарлу.

Хьоанан ломмех хуъшалуш мохкаш а йолаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 7—12 дозношка 20—25 градус йіоаьхал болаш хилеи а тарлу.

Метеостанцин.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица 11 (3-гІа этаж) Телефо наш: редактора — 3-44-06; редактора зам. — 3-39-11; бехктохама секретара—3-34-38; партийн вахарен культуран отделий—3-61-46; промышленносто отдела — 3.42.30; юрта болхама отдела—3-42-28; письмой отделен бухгалтерёв — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3.44-06; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяй тва — 3-42-28; отдела писем в бухгалтерии — 2-60-71.

Газет арадуьла шинаюн, орем, шоаттем дешина.

СФ05123.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. - Революше проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 4459.